

TURVALLINEN TALVIUINTIPAikka

ohjeita suunnittelijoille, rakentajille ja ylläpitäjille

Yksinkertaisimmillaan talviuintipaikka sisältää lämpimän pukusuojan, avannon ja avantoon johtavat portaat. Seuraavien turvallisuusasioiden huomioon ottaminen parantaa talviuintipaikan turvallisuutta.

Talviuintipalveluja tarjoava taho (esim. yritys, yhdistys, kunta, seurakunta) on vastuussa siitä, että palvelu on turvallinen (Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta, 75/2004) ja että palvelusta on annettu riittävät tiedot palvelun käyttäjälle (Asetus kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista, 613/2004).

Toiminnanharjoittajan on huomioitava rakenteissa ja ohjeistuksissa erilaiset käyttäjäryhmät ja käyttäjien lukumäärä.

Toiminnanharjoittajan kannattaa huolehtia siitä, että tarvittavat vakuutukset ovat kunnossa. Jos talviuintipaikka on osa uimahalli- tai kylpyläpalvelua (ulkoallas avantona tms.), on sen turvallisuusjärjestelyt oltava Kuluttajaviraston ohjeet uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistämiseksi mukaiset (Kuluttajaviraston julkaisusarja 4/2002).

1. Avanto

- Avannon tulee olla riittävän suuri. Jos avanto on tarkoitettu muutakin kuin kastautumista varten, sopiva avannon koko on vähintään 3 x 3 m.
- Veden syvyydeksi rappujen kohdalla suositellaan noin 1,5 m. Laiturilla tai rannalla tulee olla kyltti, joka kertoo veden syvyyden avannossa.
- Jos avannossa on laite, jolla avanto pidetään auki, laite tulee sijoittaa siten, ettei uimari joudu siihen eikä sen aiheuttama virtaus vie uimaria jään alle eikä hankaloita uimarin lähestymistä portaille.
- Talviuintipaikkaa ei suositella rakennettavaksi virtaavalle paikalle. Mikäli talviuintipaikka sijoitetaan virtaavalle paikalle, tulee virtauksen aiheuttama riski ja turvallisuusseikat avannossa ottaa huomioon. Jään alle joutuminen voidaan estää erilaisin vedenalaisin suojaseinämin. Avannon reunalle veden alle voidaan esimerkiksi asentaa noin metrin korkuinen turvaverkko, johon ei pääse takertumaan.
- Avantoalue tulee ympäröidä aidoilla, puomeilla tai lippusiimoilla riittävän laajasti ja riittävän etäältä avannon reunoilta ja merkittä ”Avanto” tai ”Talviuintipaikka” – kyltillä. Lippusiimat tulee varustaa heijastimilla, jotta mm. moottorikelkkailijat huomaavat ne pimeässä.
- Avantoalueen huollon ja kunnossapidon yhteydessä tulee kiinnittää huomiota avannon rajaamiseen ja tarvittaessa siirtää rajattavaa aluetta jään sulamisen edetessä, etteivät jäällä liikkujat joudu vahingossa avantoon.
- Kulkuteillä, laiturilla ja avannon lähellä tulee olla riittävä valaistus.
- Uimapaikka tulee tarkastaa sukeltamalla aina ennen talviuintikauden alkua.

- Useampaa avantoa ei tule sijoittaa vierekkäin, koska se saattaa houkuttaa sukeltamaan jään alitse avannosta toiseen.

2. Kulkutiet, laiturit ja portaat

- Avantoon tulee olla selkeä kulkutie tai kulkuteitä, jotka on puhdistettu lumesta, hiekoitettu tai suolattu liukkaiden vähentämiseksi. Laiturilla ja kulkuteillä käytettävä lämpömatto ehkäisee liukkautta ja kulkuteiden jäätymistä.
- Laiturin tulee olla tukeva ja niin leveä, että kaksi ihmistä pystyy ohittamaan toisensa (lisätietoa laiturien rakenteista saa esim. RT-kortista RT-97-10107). Laiturissa on hyvä olla kaiteet molemmin puolin.
- Laiturin kunto tulee tarkastaa vähintään kaksi kertaa vuodessa: keväällä ja syksyllä.
- Laituri tulee pitää kunnossa ja rikkoutuneet tai lahonneet osat on korjattava välittömästi.
- Veteen menevien portaiden on hyvä ulottua pohjaan asti ja riittävästi ylöspäin siten, että avannosta pois-pääseminen on helppoa. Portaissa on hyvä olla kaiteet molemmilla sivuilla. Kaiteiksi suositellaan puisia tai ns. lämpökaiteita, jotka helpottavat avannosta pois tulemistä myös märin käsin. Kaiteet voidaan myös päällystää narulla tai vastaavalla materiaalilla.
- Portaiden askelmien tulee olla vaakasuorassa ja riittävän leveät, jotta jalalle saadaan hyvä tuki avantoon mennessä.
- Portaiden suositeltava kaltevuus on sellainen, että laskeutuminen kasvot menosuuntaan kaiteeseen tukien on mahdollista (porraskulma 45-60 astetta). Pystysuoria tikkaita ei suositella.

- Turvallisuutta lisää, jos uintipaikassa on kahdet portaat, joista toisia portaita pitkin mennään veteen ja toisia pitkin tullaan ylös vedestä.
- Portaisiin tai laituriin tulee olla kiinnitettyinä solmu-köysi, joka kelluu ja ulottuu riittävän pitkälle veteen niin, että tarvittaessa vedestä pääsee portaille köydestä kiinni pitäen.

3. Turvavarusteet

- Pelastusrengas ja heittoliina tulee sijoittaa helposti saataville avantoon johtavien portaiden luo. Isompien talviuintipaikkojen yhteydessä on suositeltavaa olla pelastusvene.
- Ensiapukaapin tulee olla näkyvällä paikalla. Ensiapukaapin tulee sisältää vähintään desinfiointiainetta, sideharsoa, laastaria, kylmäpusseja, hypotermiapussi ja elvytysmaski.
- Ensiapukaapin sisältö ja välineiden käytökelpoisuus tulee tarkastaa säännöllisin väliajoin.

4. Pukuhuone, pesuhuone ja saunatilat

- Pukuhuoneissa on hyvä olla lattialämmitys. Pukuhuoneet tulee siivota riittävän usein. Saunojen sekä pukuhuoneiden desinfiointi on hyvä suorittaa kerran viikossa.
- Saunan kiukaan ympärillä tulee olla kaiteet.
- Saunan yhteydessä olevassa pukuhuoneessa / pukuhuoneissa tulee olla vähintään 6 kg:n käsisammutin sekä palovaroitin.

5. Sähköturvallisuus

- Talviuintipaikan valaistus- ja sähkösuunnittelussa tarvitaan alan asiantuntija. Veden alla on hyvä olla valaisin parantamaan näkyvyyttä pimeällä.
- Kaikkien sähkölaitteiden, jotka ovat vedessä olevien ja sieltä nousevien uimareiden kosketeltavissa, on oltava suojajännitteisiä (nimellisjännite joko 12 V vaihtojännitettä tai 30 V tasajännitettä).
- Lisäksi laitteiden koteloitiluokan on vastattava olosuhteita, joihin ne asennetaan eli ulkona, veteen upottuna jne.
- Avantojen sulana pitämiseen tarkoitettut laitteet voivat olla verkkojännitteisiä. Laitteet on suojattava enintään 30 mA vikavirtasuojakytkimellä ja ne tulee sijoittaa siten, ettei niitä pääse koskettamaan uinnin aikana ja uimaan mentäessä tai sieltä poistuttaessa. Koskettamisen estäminen voidaan toteuttaa esimerkiksi sijoittamalla laite uintialueen ulkopuolelle ja käyttämällä pumpun suojana esimerkiksi eristävästä aineesta tehtyä verkkoa (Sähköalan suositusryhmän antama suositus).

Kuluttajavirasto on laatinut nämä ohjeet yhdessä Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton, Suomen Latu ry:n ja Opetusministeriön kanssa.

6. Ohjeet ja opasteet

- Talviuintipaikalle tulee sijoittaa ulos turvataulu, jossa tulee olla ainakin talviuintipaikan
 - katuosoite tai muu osoite ja paikkakunnan nimi
 - yleinen hätänumero 112 ja ohjeet avun hälyttämisestä tai opastus lähimmälle puhelimelle
 - hälyttämisohjeiden vieressä paikan koordinaatit helpottamaan pelastushenkilöstön paikalle löytämistä (koordinaatit saa tulostettua koordinaatti palvelusta www.112.fi).
 - huollosta vastaavan tahon yhteystiedot.
- Talviuintipaikkaa ja sen turvallisuutta koskevat ohjeet tulee sijoittaa ulos laiturille tai pukutilojen seinään kaikkien nähtäville. Turvallisuutta koskevat ohjeet voivat olla seuraavia:
 - ohjeet uimareille
 - järjestyssäännöt / turvallisuusohjeet (esim. vioista ja ilkevästä ilmoittaminen)
 - alueen kartta
 - tieto veden syvyydestä
 - tieto mahdollisesta veden virtauksesta avannossa
 - veden laadun mittauspöytäkirja sekä
 - ensiapu- ja elvytysohjeet.
- Ohjeissa tulee korostaa myös käyttäjän vastuuta ja sitä, että avantoon ei pitäisi koskaan lähteä uimaan yksin.

7. Kunnossapito ja tarkastus

- Talviuintipaikan ylläpitäjä vastaa alueen rakennusten, laitteiden, kulkureittien ja varusteiden kunnossapidosta ja tarkastuksista sekä talviuintipaikan ja uintialueen puhdistuksesta ja turvallisuudesta. Tarkastuksista tulee pitää kirjaa.
- Talviuintipaikalle tulee olla nimetty ylläpidon vastuuhenkilö.
- Turvavarusteiden (pelastusrengas, heittoliina), elvytys-ohjeiden ja opasteiden kunto tulee tarkastaa viikoittain.
- Valaisinten ja muiden sähkölaitteiden kunto on hyvä tarkastaa päivittäin. Niissä ilmenevät viat tulee korjata välittömästi.

Ohjeita talviuintipaikoista ja niiden rakentamisesta löytyy myös Opetusministeriön Liikuntapaikkajulkaisusta nro 90 ”Uimarantaopas”.

www.kuluttajavirasto.fi
www.suh.fi
www.suomenlatu.fi
www.minedu.fi
www.rakennustieto.fi
www.112.fi

Päivitetty 8.3.2007

Ottamalla yhteyttä Kuluttajavirastoon, lääninhallitukseen tai oman kunnan terveystarkastajaan saa lisätietoja tuoteturvallisuuteen liittyvistä vaatimuksista ja määräyksistä. Viranomaiset neuvovat sekä kuluttajia että palvelun tarjoajia.

Kuluttajavirasto/Kuluttaja-asiamies
 Haapaniemenkatu 4, PL 5, 00531 Helsinki
 Puh. (09) 772 61 Fax (09) 7726 7557
www.kuluttajavirasto.fi